

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za januar/siječanj – decembar/prosinac 2014. godine**

Sarajevo, februar/veljača 2015. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	6
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	6
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražakih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obvezna pričuva</i>	9
3.4. <i>Devizne pričuve Centralne banke BiH</i>	10
3.5. <i>Depoziti</i>	10
3.6. <i>Kredit</i>	11
3.7. <i>Berze</i>	12
4. Vanjski sektor.....	13
5. Strane direktne investicije.....	15

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Nakon pozitivnog početka godine u prvom tromjesečju kada je bh ekonomska aktivnost bila za 3,2% veća u odnosu na prvi kvartal 2013 godine, uslijedila su dva dosta loša kvartala. Prvo je uslijedio pad ekonomske aktivnosti u drugom u odnosu na prvi kvartal od 1,2% što je tek donekle nadoknađeno u rastom u trećem u odnosu na drugo tromjesečje od 0,9%. Time je ekonomska aktivnost u trećem tromjesečju bila tek neznatno (0,6%) iznad istog perioda prethodne godine. Najznačajniji događaji koji su obilježili rast u prva tri kvartala 2014 su bili skroman opadajući rast u okruženju, postepeno povećanje broja zaposlenih u BiH, loše vremenske prilike u prvom polugodištu koje su kulminirale majskim poplavama, pad proizvodnje električne energije, pad izvoznih, te još veći pad uvoznih cijena koji je doveo do deflacije. Oskudni podatci za četvrti kvartal uglavnom ukazuju na nastavak sporog oporavka aktivnosti iz trećeg tromjesečja.

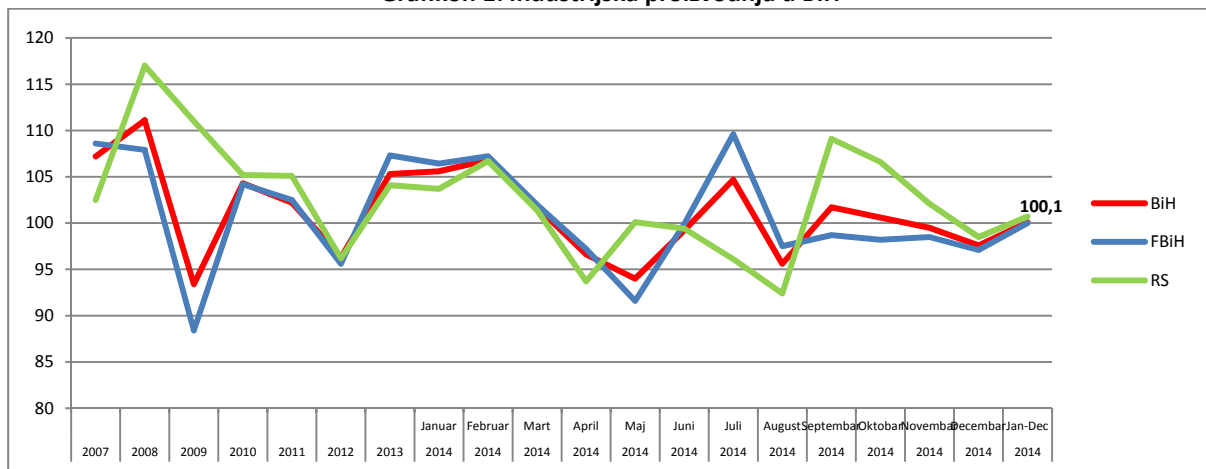
Prerađivačka industrija u decembru bilježi pad proizvodnje od 1,2% u odnosu na novembar čime je anuliran rast iz novembra u odnosu na oktobar (1,4%). S druge strane, proizvodnja električne energije u decembru po prvi put u četvrtom kvartalu bilježi rast u odnosu na prethodni mjesec od 6,7%. Tako je prerađivačka industrija završila godinu sa ukupnim rastom od svega 3,8%, dok je proizvodnja električne energije bila u ukupnom padu od 9,6%. Majske poplave i slaba izvozna tražnja su bile među značajnijim faktorima slabog rasta industrijske proizvodnje i izvoza u 2014 godini. Tako je na kraju 2014. robni uvoz rastao (6,8%) dvostruko brže od izvoza (3,6%) što je rezultiralo rastom vanjskotrgovinskog deficita roba od 10,7%. Ovo ukazuje da je ukupan ekonomski rast u 2014 godini po svemu sudeći bio dosta skroman, a očekivanja za narednu godinu će uglavnom zavisiti od eksternog okruženja.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za 2014. godinu Bosna i Hercegovina je zabilježila stagnaciju fizičkog obima industrijske proizvodnje.¹ Nakon ohrabrujućeg rasta industrijske proizvodnje koji je u prvom kvartalu 2014. godine iznosio 4,5%, već tokom drugog kvartala usljed majskih poplava došlo je do naglog pada proizvodnje koja se uprkos određenim pozitivnim pomacima u drugom polugodištu nije uspjela značajnije oparaviti do kraja godine. Posmatrano po sektorima pozitivan doprinos industrijskoj proizvodnji ostvaren je samo u domenu prerađivačke industrije koja je unatoč velikim izazovima tokom 2014. godine zabilježila godišnji rast proizvodnje od 3,8% u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, sektor za proizvodnju električne energije usljed visoke osnovice iz prethodne godine i niskog nivoa proizvodnje u hidroelektranama tokom 2014. godine zabilježio je godišnji pad proizvodnje od oko 10% i na taj način onemogućio rast industrijske proizvodnje u BiH. Sektor rudarstva koji uključuje rudnike uglja, metala te ostalih ruda i čini oko 13% ukupne industrijske proizvodnje u BiH tokom 2014. godine zabilježio je smanjenje proizvodnje od oko 2% i imao je negativan utjecaj na ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH. Ako se industrijska proizvodnja u BiH posmatra po entitetima, evidentno je da je situacija bila prilično ujednačena bez značajnijeg rasta proizvodnje. Tako je FBiH prema preliminarnim podacima FZZS-a za 2014. godinu zabilježila stagnaciju industrijske proizvodnje, dok je u RS-u u istom vremenskom periodu prema podacima RZSRS-a registriran neznatan rast industrijske proizvodnje od 0,7%.²

Grafikon 1: Industrijska proizvodnja u BiH

Izvor: BHAS, FZZS, RZS

1.2. Tržište rada u BiH

Broj zaposlenih lica u BiH u novembru 2014. godine je iznosio 707,6³ hiljada, što je za 2,7% više u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Najznačajnije povećanje broja zaposlenih u posmatranom mjesecu u odnosu na isti mjesec 2013. godine je u područjima prerađivačke industrije, djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane, ostalih uslužnih djelatnosti, prevoza i

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, "Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za decembar 2014. godine", 26.01.2015. godine.

² FZZS i RZSRS, mjesečna saopštenja industrijske proizvodnje za decembar 2014.

³ Privremeni podatak. Izvor: BHAS.

skladištenja, javne uprave i odbrane, obaveznog socijalnog osiguranja, umjetnosti, zabave i rekreacije. Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH u novembru 2014. godine je iznosila 43,6%⁴. Broj nezaposlenih lica u BiH u decembru 2014. godine je smanjen za 1,1% g/g, i iznosio je 547,1 hiljada.

Prosječna neto plata u BiH u novembru 2014. godine je iznosila 823 KM i manja je za 0,7% u odnosu na isti mjesec prethodne godine (nominalno). U nominalnom iznosu neto plate u posmatranom mjesecu su najviše smanjene u područjima umjetnosti zabave i rekreacije, ostalim uslužnim djelatnostima, administrativnim i pomoćnim uslužnim djelatnostima, proizvodnji i snabdijevanju el. energijom, plinom, parom i klimatizaciji (poređenje sa istim mjesecom 2013. godine). Prosječna penzija u BiH u decembru 2014. godine je iznosila 354⁵ KM i veća je nominalno za 4,8% u odnosu na isti mjesec 2013. godine. Minimalne penzije su iznosile 172,7 KM u RS i 326,2 KM u FBiH.

Tabela 1: Osnovni indikatori tržišta rada u BiH⁶

Period	Broj zaposlenih lica u BiH	Broj nezaposlenih lica u BiH	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Prosječna penzija u BiH (KM)
I 2014.	692.234	557.314	838	352
II 2014.	693.155	556.892	822	352
III 2014.	695.785	552.452	826	352
IV 2014.	700.797	546.739	832	354
V 2014.	702.070	544.594	830	354
VI 2014.	701.839	545.362	829	353
VII 2014.	702.513	548.612	836	353
VIII 2014.	702.819	552.319	825	352
IX 2014.	705.887	547.937	826	352
X 2014.	707.146	547.590	834	355
XI 2014.	707.556	547.319	823	355
XII 2014.	-	547.134	-	354
☞ 2014.	-	549.522	-	353
Stope rasta g/g				
I 2014.	0,4%	0,5%	1,1%	4,6%
II 2014.	0,8%	0,4%	0,8%	4,6%
III 2014.	1,4%	-0,2%	0,8%	4,6%
IV 2014.	1,5%	-0,5%	0,9%	5,3%
V 2014.	1,4%	-0,5%	-0,2%	5,3%
VI 2014.	1,3%	-0,5%	0,9%	5,1%
VII 2014.	1,5%	-0,8%	0,8%	5,0%
VIII 2014.	1,9%	-0,6%	-0,3%	5,4%
IX 2014.	1,9%	-1,3%	0,0%	4,2%
X 2014.	2,7%	-0,9%	0,1%	4,9%
XI 2014.	2,7%	-0,8%	-0,7%	4,9%
XII 2014.	-	-1,1%	-	4,8%
☞ 2014.	-	-0,5%	-	4,9%

Izvor: BHAS, Entitetski zavodi za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje BD, penzioni fondovi u BiH

⁴ Administrativna stopa nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja nezaposlenih lica i ukupne radne snage u BiH.

⁵ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od bh. entiteta.

⁶ Podatak o broju zaposlenih i neto platama za decembar 2014. godine nije objavljen u periodu pripreme Informacije.

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

Nakon značajno usporenog godišnjeg rasta bruto prihoda na JR UIO u toku novembra mjeseca, godišnji rast ovih prihoda u decembru je za skoro tri puta veći (11,7%). Neto prihodi u decembru mjesecu bilježe povećanje od 9,8%, što je rezultat usporavanja rasta povrata (9,3 p.p. u odnosu na novembar). Bržem rastu bruto prihoda je najviše doprinosa su dali prihodi od PDV i carina. Rast budžetskih priliva sa jedinstvenog računa praćen je rastom neto priliva i značajnim smanjenjem obaveza po osnovu servisiranja vanjskog duga (29,5%). Budžetski prilivi nakon servisiranja vanjskog duga bilježe snažan rast od 23,9% u odnosu na decembar prethodne godine.

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	2014	2012	2013	2014	2014				nov	dec
	strukt				K1	K2	K3	K4		
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	-0,1	0,2	6,0	6,1	-0,4	8,8	11,0	4,2	11,7
Povrati	18,5	0,2	12,8	17,6	1,9	21,6	23,2	23,3	28,9	19,6
Neto prihodi - prikupljeno	81,5	-0,1	-2,1	3,6	7,1	-4,6	6,0	8,4	-0,2	9,8
PDV	51,5	0,7	-1,9	3,4	9,5	-4,6	2,9	6,3	1,3	9,8
Carine	3,7	-20,5	-5,6	11,5	12,8	7,3	11,1	14,7	7,3	24,1
Akcize	21,2	3,1	-2,5	3,2	4,2	-12,1	15,5	8,4	7,6	-1,9
Putarine	4,7	-2,2	-0,1	3,2	12,7	-0,7	-0,5	3,5	-4,6	8,7
Ostali prihodi	0,3	-1,4	1,7	7,6	-2,7	17,2	16,4	-0,6	7,2	2,3
Neusklađeni prihodi	0,1	-75,0	103,9	612,8	-79,8	-205	170,3	-581	-80,0	...
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	0,0	0,1	6,0	6,6	-1,3	9,2	9,4	7,8	8,5
Minimalne rezerve	18,8	0,2	12,6	17,4	0,6	22,9	22,3	23,4	26,7	19,4
Budžeti	81,2	-0,1	-2,1	3,6	8,1	-5,9	6,7	6,5	4,0	6,1
Servisiranje vanjskog duga	10,6	37,2	47,5	2,9	50,9	14,8	-13,6	-16,9	-8,8	-29,5
FBiH	6,8	37,8	51,0	3,3	47,9	19,7	-14,8	-17,5	-6,9	-30,9
RS	3,7	36,1	41,1	1,9	56,5	5,2	-11,5	-16,1	-14,2	-27,0
BD	0,0	19,7	474,5	83,5	-3,4	1.126	7,3	5,3	0,0	48,8
Budžeti nakon SVD	70,6	-2,8	-7,2	3,8	3,8	-10,0	9,1	12,0	6,4	23,9
Institucije BiH	12,1	8,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-4,8	4,5
FBiH	37,2	-5,5	-7,7	4,8	5,6	-14,8	12,2	16,6	9,9	32,8
RS	18,9	-3,9	-11,0	4,3	2,4	-6,8	8,8	12,3	7,0	27,6
BD	2,4	-1,5	-2,9	3,9	9,7	-8,7	8,0	7,8	6,1	6,2

Izvor: Uprava za indirektno oporezivanje

2.2. Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda u BiH

Prihodi prikupljeni u entitetskim poreskim upravama u decembru bilježe značajan rast od 11% u odnosu na isti mjesec prethodne godine, nakon skromnog rasta u novembru. Ovaj rast je rezultat rasta prikupljenih prihoda u oba entiteta - u FBiH od 16%, a RS od 6%. Tokom decembra mjeseca u FBiH je zabilježen rast svih vrsta prihoda (direktni porezi 6%, doprinosi 12% i ostali prihodi 52%). Sa druge strane, u RS prihodi od doprinosa bilježe rast (10%), dok prihodi od direktnih poreza bilježe smanjenje (4%), što je rezultiralo da ukupni prikupljeni prihodi rastu sporijom stopom nego u FBiH. Ipak, za period jan-dec 2014. godine ukupan rast prikupljenih prihoda iznosi 4,6%, kao rezultat povećanja od 5,4% u FBiH i 3,1% u RS. Smanjenje rasta prihoda od direktnih poreza u RS uticalo je na smanjenje ukupno prikupljenih prihoda od direktnih poreza na nivou BiH.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i sl.

Naziv prihoda	FBiH jan-dec			RS jan-dec			BiH jan-dec		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2013	2014		2013	2014		2013	2014	
Direktni porezi	532,3	539,6	1,4	427,5	396,6	-7,2	959,8	936,2	-2,5
Porez na dohodak	278,0	294,5	5,9	258,3	228,2	-11,7	536,3	522,7	-2,5
Porez na dobit	173,0	161,6	-6,6	133,4	131,6	-1,3	306,3	293,2	-4,3
Porezi građana	79,2	82,2	3,7	24,2	22,7	-6,2	103,5	104,9	1,4
Ostali porezi	2,1	1,3	-39,5	11,6	14,2	22,1	13,7	15,4	12,7
Ostale takse, kazne i naknade	447,7	489,6	9,4	263,9	307,9	16,7	711,5	797,6	12,1
Doprinosi	2.631,6	2.777,3	5,5	1.309,5	1.380,9	5,5	3.941,1	4.158,2	5,5
PIO	1.448,0	1.530,3	5,7	715,4	731,7	2,3	2.163,5	2.262,0	4,6
Zdravstvo	1.063,8	1.121,4	5,4	500,5	511,3	2,2	1.564,3	1.632,7	4,4
Nezaposleni	119,8	125,5	4,8	36,2	36,6	1,1	156,0	162,2	4,0
Dječija zaštita	-	-	-	53,4	54,1	1,3	53,4	54,1	1,3
Zapošljavanje invalida	-	-	-	3,9	4,5	15,9	3,9	4,5	15,9
Fond solidarnosti	-	-	-	0,0	42,6	-	0,0	42,6	-
UKUPNO	3.611,6	3.806,5	5,4	2.000,8	2.062,7	4,2	5.612,4	5.869,2	5,0

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

U BiH je u decembru 2014. godine je zabilježena deflacija od 0,4% g/g, odnosno 0,9% za period I-XII 2014. godine. Najznačajnija smanjenja cijena u 2014. godini su bila u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, odjeće i obuće, prevoza, stanovanja, vodosnabdijevanja, el. energije, plina i dr. energenata (poređenje g/g, tabela ispod). Suprotno, najveći rast cijena u BiH u 2014. godini je zabilježen u odjeljku alkoholnih pića i duvana.⁷

Tabela 4: Indeksi potrošačkih cijena pojedinih odjeljaka – poređenje g/g (isti period prethodne godine)

Odjeljci	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	$\frac{2014}{2013}$
Hrana i bezalkoholna pića	96,0	95,8	95,8	96,3	96,0	95,8	97,5	98,2	99,3	99,1	99,3	99,3	97,3
Stanovanje, vodosnab., el. ener., plin i dr. energ.	99,9	99,9	99,9	99,6	99,8	99,6	99,6	98,9	99,1	99,9	100,1	100,2	99,7
Prevoz	99,4	98,5	98,4	99,1	100,1	99,9	100,0	99,9	99,0	99,3	98,8	95,4	99,0
Odjeća i obuća	94,8	95,0	94,7	95,2	95,4	95,1	93,3	94,8	96,4	95,9	94,0	94,6	94,9
Alkoholna pića i duvan	105,8	105,9	105,6	105,6	105,4	105,4	106,0	106,7	109,1	109,1	109,0	109,2	106,9
CPI ukupan indeks	98,5	98,4	98,4	98,6	98,7	98,6	99,1	99,4	99,9	100,1	100	99,6	99,1

Izvor: BHAS

⁷ Povećanje akciza na duvanske proizvode u 2014. godini.

3.2. Monetarni agregati

U 2014. godini ukupna novčana masa (M2) iznosila je 17,4 mlrd. KM. Rast depozita koji ulaze u sastav novčane mase⁸ kroz cijelu 2014. godinu doveli su do rasta M2 od 7,8% g/g. Tako su ostali depoziti u domaćoj valuti dali najveći doprinos rastu novčane mase (2,4 p.b.), a zatim slijede prenosivi depoziti u domaćoj valuti (2,2 p.b.), gotovina izvan banaka (1,7 p.b.), ostali depoziti u inozamnoj valuti (0,8 p.b.) te prenosivi depoziti u inozemnoj valuti (0,8 p.b.)⁹. Znači, i transakcijski novac i kvazi novac podjednako su doveli do rasta M2. U tabeli ispod dan je pregled monetarnih agregata.

Tabela 5: Monetarni agregati (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)¹⁰

Godina	Mjesec	Pričuvni novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	Novac u širem smislu (M2)
1	2	3	4	5	6=4+5
2014.	01.	6.277	6.603	9.452	16.056
2014.	02.	6.336	6.617	9.570	16.187
2014.	03.	6.307	6.665	9.489	16.155
2014.	04.	6.445	6.717	9.467	16.184
2014.	05.	6.434	6.796	9.578	16.374
2014.	06.	6.420	6.747	9.555	16.302
2014.	07.	6.852	6.913	9.667	16.580
2014.	08.	7.042	7.157	9.669	16.826
2014.	09.	7.081	7.278	9.700	16.978
2014.	10.	6.961	7.128	9.833	16.962
2014.	11.	6.906	7.145	9.941	17.085
2014.	12.	6.999	7.322	10.029	17.351
Stope rasta g/g					
2014.	01.	9,6%	8,7%	7,6%	8,0%
2014.	02.	10,2%	8,8%	9,0%	8,9%
2014.	03.	11,8%	6,8%	6,8%	6,8%
2014.	04.	12,7%	7,3%	6,4%	6,7%
2014.	05.	11,7%	8,4%	6,9%	7,5%
2014.	06.	11,4%	7,8%	6,4%	7,0%
2014.	07.	14,4%	7,1%	8,4%	7,9%
2014.	08.	12,6%	7,1%	7,4%	7,3%
2014.	09.	12,9%	9,8%	6,6%	7,9%
2014.	10.	11,4%	8,4%	6,5%	7,3%
2014.	11.	10,6%	9,2%	7,1%	7,9%
2014.	12.	9,3%	9,4%	6,7%	7,8%

Izvor: CBBiH

⁸ U novačnu masu ne ulaze depoziti središnje vlade (središnje vlade na razini BiH, kao i oba entiteta, te fondovi socijalne zaštite.)

⁹ Transakcijski novac (M1) čine gotovina izvan monetarnih vlasti i prenosivi depoziti u domaćoj valuti. Kvazi novac (QM) čine ostali depoziti u domaćoj valuti, prenosivi depoziti u inozemnoj valuti i ostali depoziti u inozemnoj valuti.

¹⁰ Monetarni agregat M1 čine gotovina izvan banaka i prenosivi depoziti u domaćoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Monetarni agregat QM obuhvata ostale depozite u domaćoj valuti, prenosive i ostale depozite u stranoj valuti svih domaćih sektora (osim depozita središnje vlade). Novčanu masu M2 čine monetarni agregati, novac M1 i kvazi-novac QM. Izvor: CBBiH.

Pričuvni novac u 2014. godini iznosio je 7,0 mlrd. KM i zabilježio je povećanje od 9,3% g/g zahvaljujući rastu gotovine izvan monetarnih vlasti (10,3% g/g) i depozita banaka kod monetarnih vlasti (7,9% g/g)¹¹.

3.3. Prosječna obvezna pričuva

Centralna banka BiH nije mijenjala politiku obveznih pričuva u 2014. godini. Tako je stopa obvezne pričuve na depozite i pozajmljena sredstva s ugovorenim rokom dospijea do jedne godine 10%, dok je stopa obvezne pričuve na depozite i pozajmljena sredstva s ugovorenim rokom dospijea preko jedne godine 7%.

Za 2014. godine prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH iznosio je 3,7 mlrd. KM. Od tog iznosa 1,4 mlrd. KM odnosi se na prosječne obvezne pričuve, a 2,3 mlrd. KM odnosi se na višak iznad obvezne pričuve. Prosječna stopa obvezne pričuve iznosila je 8,6%, dok je implicitna stopa obvezne pričuve iznosila 22,7%.

Tabela 6: Prosječna obvezna pričuva (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Osnovica za obračun obvezne pričuve	Prosječne obvezne pričuve	Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH	Razlika	Stopa obvezne pričuve	Implicitna stopa obvezne pričuve
1	2	3	4	5	6=5-4	7=4/3	8=5/3
2014.	01.	15.707	1.343	3.412	2.069	8,6%	21,7%
2014.	02.	15.696	1.342	3.403	2.061	8,6%	21,7%
2014.	03.	15.740	1.347	3.352	2.005	8,6%	21,3%
2014.	04.	15.678	1.341	3.367	2.026	8,6%	21,5%
2014.	05.	15.768	1.349	3.437	2.088	8,6%	21,8%
2014.	06.	15.784	1.349	3.423	2.074	8,5%	21,7%
2014.	07.	15.921	1.364	3.684	2.320	8,6%	23,1%
2014.	08.	16.192	1.389	3.765	2.375	8,6%	23,3%
2014.	09.	16.416	1.410	3.856	2.446	8,6%	23,5%
2014.	10.	16.380	1.405	3.778	2.373	8,6%	23,1%
2014.	11.	16.358	1.400	3.750	2.350	8,6%	22,9%
2014.	12.	16.352	1.401	3.706	2.306	8,6%	22,7%
Stopa rasta g/g							
2014.	01.	5,3%	6,0%	13,8%	19,5%	-	-
2014.	02.	5,3%	5,9%	14,0%	20,0%	-	-
2014.	03.	5,7%	6,5%	13,9%	19,4%	-	-
2014.	04.	4,5%	5,2%	16,3%	25,1%	-	-
2014.	05.	4,5%	5,1%	15,0%	22,5%	-	-
2014.	06.	4,8%	5,2%	16,4%	25,0%	-	-
2014.	07.	5,7%	6,3%	21,2%	32,0%	-	-
2014.	08.	6,8%	7,5%	17,7%	24,6%	-	-
2014.	09.	7,0%	7,8%	16,2%	21,7%	-	-
2014.	10.	6,4%	7,1%	15,2%	20,6%	-	-
2014.	11.	5,2%	5,7%	11,2%	14,9%	-	-
2014.	12.	5,0%	5,5%	12,8%	17,7%	-	-

Izvor: CBBiH

¹¹ Pričuvni novac (M0) čine gotovina izvan monetarnih vlasti, depozita banaka kod monetarnih vlasti kao i prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti. Prve dvije stavke čine 99,5% pričuvnog novca.

3.4. Devizne pričuve Centralne banke BiH

Bruto devizne pričuve na kraju 2014. godine iznosile su 7,8 mlrd. KM i zabilježile su rast od 10,7% g/g. Kroz cijelu godinu u strukturi deviznih pričuva dominirale su investicije u vrijednosne papire. Na kraju godine činile su 68,8% deviznih pričuva i dale su najveći doprinos rastu deviznih pričuva. Zatim po učešću slijede depoziti kod nerezidentnih banaka (27,9%), zlato (2,3%), inozemna valuta u trezoru CBBiH (0,9%) i držanja SDR (0,1%).

Tabela 7: Devizne pričuve (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Zlato	Držanja SDR	Inozemna valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne pričuve
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3+...8
2014.	01.	172	96	120	2.469	0	4.166	7.023
2014.	02.	182	3	58	1.976	0	4.728	6.947
2014.	03.	175	3	73	1.504	0	5.199	6.954
2014.	04.	175	5	93	1.533	0	5.272	7.078
2014.	05.	173	3	112	1.418	0	5.382	7.087
2014.	06.	183	3	59	1.439	0	5.459	7.144
2014.	07.	180	6	76	2.083	0	5.142	7.486
2014.	08.	183	4	95	2.621	0	4.790	7.694
2014.	09.	179	4	40	2.530	0	4.984	7.737
2014.	10.	175	8	52	2.275	0	5.133	7.644
2014.	11.	176	5	62	2.101	0	5.366	7.709
2014.	12.	183	5	72	2.182	0	5.384	7.826
Stopa rasta g/g								
2014.	01.	-25,4%	2086,2%	207,7%	44,6%	-	-4,2%	11,0%
2014.	02.	-19,5%	22,7%	2,1%	11,5%	-	9,5%	8,9%
2014.	03.	-25,2%	22,8%	-3,0%	-33,2%	-	38,1%	9,8%
2014.	04.	-17,0%	-5,5%	-6,3%	-33,7%	-	40,6%	11,0%
2014.	05.	-14,2%	-20,9%	29,6%	-20,0%	-	24,2%	10,8%
2014.	06.	3,4%	-96,6%	18,8%	-17,1%	-	23,5%	10,5%
2014.	07.	-3,9%	16,9%	-18,9%	19,1%	-	13,0%	13,7%
2014.	08.	-7,5%	28,1%	42,3%	33,8%	-	4,2%	12,8%
2014.	09.	-2,9%	48,5%	-56,3%	46,7%	-	1,8%	12,1%
2014.	10.	-3,1%	58,1%	-28,8%	14,8%	-	10,8%	11,2%
2014.	11.	1,6%	85,7%	54,6%	2,8%	-	16,0%	12,0%
2014.	12.	11,3%	90,8%	-21,6%	-1,6%	-	17,2%	10,7%

Izvor: CB BiH

3.5 Depoziti

Ukupni depoziti u 2014. godini iznosili su 15,5 mlrd. KM. U odnosu na godinu ranije veću su za 8,5%, odnosno za 1,2 mlrd. KM. Kroz cijelu godinu najveći doprinos rastu ukupnih depozita dali su depoziti sektora stanovništva koji su zabilježili povećanje od 756,9 mil. KM u odnosu na godinu ranije i dosegli razinu od 9,1 mlrd. KM. Depoziti nefinancijskih poduzeća su po učešću odmah iza depozita

stanovništva i iznose 3,6 mlrd. KM, međutim zbog slabe stope rasta (2,5% g/g) dali su i skroman doprinos rastu ukupnih depozita. Iako su još početkom godine depoziti opće vlade imali negativan trend rasta, tijekom godine taj trend je primio pozitivan predznak, pa su depoziti opće vlade zabilježili rast od 26,5% g/g. Na kraju godine iznosili su 1,5 mlrd. KM. Ostali depoziti u promatranom razdoblju iznosili su 1,2 mlrd. KM. Detaljan pregled strukture ukupnih depozita i godišnjih stopa promjene dan je u tabeli ispod¹².

Tabela 8: Kretanje depozita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća	Depoziti opće vlade	Ostali
2014.	01.	14.329,2	8.435,7	3.502,3	1.199,6	1.191,6
2014.	02.	14.445,8	8.449,2	3.482,2	1.288,3	1.226,1
2014.	03.	14.427,7	8.495,3	3.471,1	1.272,9	1.188,4
2014.	04.	14.436,7	8.589,8	3.359,8	1.313,0	1.174,1
2014.	05.	14.605,3	8.628,3	3.458,1	1.335,2	1.183,7
2014.	06.	14.522,4	8.690,7	3.350,3	1.292,0	1.189,4
2014.	07.	14.992,7	8.753,8	3.399,1	1.635,6	1.204,2
2014.	08.	15.173,8	8.779,1	3.469,8	1.631,7	1.293,1
2014.	09.	15.270,7	8.900,4	3.560,0	1.553,7	1.256,6
2014.	10.	15.189,2	8.981,0	3.463,2	1.489,9	1.255,1
2014.	11.	15.257,7	9.049,8	3.515,4	1.435,9	1.256,5
2014.	12.	15.459,3	9.120,8	3.628,5	1.469,4	1.240,6
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	7,8%	9,7%	8,1%	-6,3%	9,8%
2014.	02.	8,8%	8,3%	9,7%	5,7%	13,5%
2014.	03.	7,1%	7,8%	6,0%	6,5%	6,3%
2014.	04.	7,4%	8,4%	1,4%	14,9%	10,7%
2014.	05.	7,9%	8,8%	3,6%	13,6%	8,7%
2014.	06.	7,8%	9,6%	0,9%	14,7%	8,5%
2014.	07.	10,1%	9,9%	1,7%	35,3%	9,0%
2014.	08.	9,5%	9,5%	-0,7%	34,7%	13,2%
2014.	09.	9,6%	10,0%	0,5%	31,9%	12,8%
2014.	10.	8,0%	10,3%	-2,8%	21,3%	11,6%
2014.	11.	8,6%	10,2%	-0,2%	20,2%	11,8%
2014.	12.	8,5%	9,0%	2,5%	26,5%	4,6%

Izvor: CBBiH

3.6 Krediti u BiH

Kreditna aktivnost banaka i dalje je vrlo skromna, kao što je to bio slučaj i prethodne godine. Ukupni krediti u 2014. godini iznosili su 16,9 mlrd. KM i veći su za 2,8% u odnosu na 2013. godinu, odnosno 466,9 mil. KM. Pozitivan doprinos rastu dali su depoziti stanovništva, opće vlade i ostali, dok su depoziti nefinancijskih poduzeća dali negativan doprinos rastu. Detaljan pregled strukture ukupnih kredita i godišnjih stopa promjene dan je u tabeli ispod.

¹² Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine sve razine vlada u BiH. Za potrebe izrade Informacije ostali sektor čine: ostale finansijske institucije, neprofitne organizacije i ostali.

Tabela 9: Kretanje kredita (u mil. KM, stanje na kraju razdoblja)

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Kreditni ostalim sektorima
2014.	01.	16.375,7	7.053,7	8.330,3	903,3	88,5
2014.	02.	16.516,4	7.067,4	8.441,1	921,6	86,3
2014.	03.	16.624,1	7.152,8	8.453,6	929,6	88,2
2014.	04.	16.636,5	7.199,3	8.424,4	924,8	88,0
2014.	05.	16.727,5	7.262,3	8.434,8	943,7	86,7
2014.	06.	16.860,2	7.322,3	8.429,6	1.017,1	91,2
2014.	07.	16.764,6	7.357,4	8.335,0	981,6	90,6
2014.	08.	16.722,8	7.361,1	8.260,4	1.009,9	91,4
2014.	09.	16.857,1	7.405,4	8.339,7	1.021,9	90,1
2014.	10.	16.908,4	7.435,2	8.376,4	1.011,2	85,6
2014.	11.	16.735,7	7.443,6	8.160,6	1.048,9	82,7
2014.	12.	16.871,9	7.466,1	8.221,4	1.101,2	83,2
Stopa rasta g/g						
2014.	01.	3,2%	4,5%	1,7%	8,2%	-0,6%
2014.	02.	3,8%	4,7%	2,5%	10,5%	-3,3%
2014.	03.	3,8%	5,4%	2,0%	11,2%	-16,7%
2014.	04.	3,2%	5,8%	0,9%	8,6%	-20,5%
2014.	05.	3,5%	6,3%	0,7%	11,7%	-24,2%
2014.	06.	4,5%	6,5%	1,6%	20,1%	-20,5%
2014.	07.	3,9%	6,3%	0,8%	17,7%	-15,1%
2014.	08.	3,5%	6,0%	0,1%	15,8%	-0,1%
2014.	09.	4,0%	6,0%	1,0%	17,4%	-1,7%
2014.	10.	4,2%	5,9%	1,5%	16,1%	-3,0%
2014.	11.	2,7%	5,7%	-1,6%	19,9%	-11,1%
2014.	12.	2,8%	5,7%	-1,5%	22,0%	-4,2%

Izvor: CBBiH

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu decembru 2014. godine ostvaren je promet u iznosu 51,2 miliona KM što čini 30,7% od ukupnog ostvarenog prometa na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na SASE u mjesecu decembru je manji za 3,4% u odnosu na promet u istom mjesecu 2013. godine.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu decembru 2014. godine ostvaren je promet u iznosu od 115,9 miliona KM što čini 69,3% od ukupnog prometa ostvarenog na berzama u BiH u ovome mjesecu. Promet na BLSE je veći za 96,8% u odnosu na promet u istome mjesecu prošle godine. Ukupan promet u mjesecu decembru na obje berze (SASE i BLSE) u iznosu od 167,1 miliona KM i veći je približno 49,3% u odnosu na promet u istom periodu 2013. godine.

Tabela 10: Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Dec-12	36.474.488,24	18.320.772,28	54.795.261
Dec-13	53.033.268,58	58.895.062,61	111.928.331
Dec-14	51.238.898,40	115.898.296,62	167.137.195

Izvor: SASE i BLSE

Ukupan godišnji promet na Sarajevskoj berzi (SASE) u 2014. godini je iznosio 618,9 miliona KM i veći je za 2,5 puta od prometa u prošloj godini, dok je na Banjalučkoj berzi promet u iznosu od 586,6 miliona KM u odnosu na promet u 2013. godini veći za 56,1%. Ukupan promet u 2014. godini je iznosio 1,2 milijarde i veći je za 94,1% od prometa u 2013. godini.

Tabela 11: Ukupan promet u 2014. godini (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
2012	373.577.488,64	260.931.941,40	634.509.430
2013	245.230.851,46	375.856.512,75	621.087.364
2014	618.943.522,61	586.607.561,39	1.205.551.084

Izvor: SASE i BLSE

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u mjesecu decembru 2014. godine sa vrijednostima u mjesecu decembru 2013. godine zabilježen je rast od 1,1%, dok kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu decembru 2014. godine bilježi rast od 7,5% u poređenju sa vrijednosti u mjesecu decembru 2013. godine. Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u decembru 2014. godine bilježi minimalan rast od 4,1% u odnosu na vrijednosti u mjesecu decembru 2013. godine.

Kapitalizacija u mjesecu decembru 2012, 2013 i 2014. godine je iznosila:

Tabela 12: Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Dec-12	4.504.560.828,97	3.826.611.710,22	8.331.172.539,19
Dec-13	4.732.313.112,03	4.131.923.074,53	8.864.236.186,56
Dec-14	4.786.729.537,91	4.441.812.081,82	9.228.541.619,73

Izvor: SASE i BLSE

4. Vanjski sektor

Prema preliminarnim podacima BHAS-a za 2014. godinu ukupna robna razmjena BiH povećana je za 5,7% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanje robne razmjene tokom 2014. godine ostvareno je prvenstveno zbog rasta uvoza od 6,8%, dok je godišnja stopa rasta izvoza bila skoro duplo niža i iznosila je 3,6% u odnosu na prethodnu godinu. Skoroman ekonomski rast glavnih trgovinskih partnera kao i vremenske neprilike koje su tokom maja 2014. godine zahvatile BiH u velikoj mjeri odredile su i kretanje vanjsko-trgovinske razmjene sa svijetom. Naime, tokom drugog kvartala usljed obilnih poplava došlo je do naglog pada izvoza roba iz BiH od 5,8% u odnosu na isti kvartal prethodne godine, tako da nastali gubici nisu iskompenzirani unatoč nešto snažnijoj izvoznoj tražnji i višim stopama rasta izvoza u drugom polugodištu. S druge strane, štete nastale u poplavama i proces sanacije rezultirali su povećanjem bh. uvoza u drugoj polovini godine što je u konačnici rezultiralo povećanjem vanjsko-trgovinskog deficita od 10,7% u odnosu na prethodnu godinu. Tako je na kraju 2014. godine u Bosni i Hercegovini pokrivenost uvoza izvozom iznosila 53,6%, što pretstavlja smanjenje od 1,6 p.p u odnosu na prethodnu godinu.

Tabela 13: Vanjskotrgovinski promet u 2014. godini

	I-XII 2014.	promjena u % (godišnja)				
		2014	K1	K2	K3	K4
Izvoz roba u mil. KM	8.683.780	3,6	6,3	-5,8	6,5	8,5
Uvoz roba u mil. KM	16.199.306	6,8	5,5	5,1	9,3	7,0
Trgovinski bilans u mil. KM	-7.515.526	10,7	4,4	21,2	12,5	5,4
Obim trgovinske razmjene u mil. KM	24.883.086	5,7	5,8	1,0	8,3	7,5
Pokrivenost uvoza izvozom u %	53,6	-	56,9	53,3	52,1	52,7

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tokom 2014. godine BiH bila je izložena velikim kako domaćim (majske poplave) tako i vanjskim (nepovoljno međunarodno okruženje) izazovima i unatoč tome ostvarila je rast izvoza od 3,6%. Ovi rezultati ostvareni su zahvaljujući izvozno orijentiranoj prerađivačkoj industriji. Najveći doprinos rastu izvoza ostvaren je u kategoriji mašine, aparati i mehanički uređaji gdje je registrirana stopa rasta izvoza od 9,3%. Značajan doprinos rastu izvoza ostvaren je povećanjem izvoza automobilskih komponenti (rezerni dijelovi i kožne presvlake za automobile) gdje su ostvarene dvocifrene stope rasta. S druge strane, značajniji rast bh. izvoza tokom 2014. godine onemogućen je zbog pada izvoza baznih metala što je uglavnom posljedica godišnjeg pada izvoza aluminijuma od 3,5% i negativnog doprinosa električne energije koja je usljed nepovoljne hidrološke situacije i visoke osnovice iz prethodne godine ostvarila pad izvoza od oko 27%.

Ako se bh. uvoz koji je ostavrio godišnju stopu rasta od 6,8% tokom 2014. godine pažljivije posmatra primjetno je da su ovom rastu najviše doprinijela povećanja uvoza od mašina i aparata gdje je stopa rasta uvoza iznosila 25%. Pored ovih proizvoda, povećanje uvoza tekstilnih proizvoda od skoro 19,2%, te transportnih sredstava od 10,8 % i baznih metala od 7,2% bito su utjecali na rast uvoza tokom 2014. godine.

Detaljniji pregled robne vanjsko-trgovinske razmjene BiH po kategorijama proizvoda prikazan je u tabeli ispod:

Tabela 14: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji u 2014. godini

Uvoz i izvoz dobara klasifikovani prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	UVOZ				IZVOZ				BILANS			POKRIVENOST UVOZA IZVOZOM
	I-XII 2013	I-XII 2014	promjena u %		I-XII 2013	I-XII 2014	promjena u %		I-XII 2013	I-XII 2014	promjena u %	I-XII 2014
	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	
TOTAL	15.169,8	16.199,3	6,8		8.380,3	8.683,8	3,6		-6.789,5	-7.515,5	10,7	53,6%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA	442,7	456,7	3,1	0,09	127,5	114,6	-10,1	-0,15	-315,24	-342,1	8,5	25,1%
2 PROIZVODI BILNOG PORJEKLA	663,6	710,3	7,0	0,31	128,8	158,9	23,4	0,36	-534,80	-551,4	3,1	22,4%
3 MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORJEKLA I BILNOG PORJEKLA	162,3	150,7	-7,1	-0,08	92,6	93,3	0,9	0,01	-69,73	-57,4	-17,7	61,9%
4 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	1.482,8	1.434,2	-3,3	-0,32	324,9	282,5	-13,0	-0,51	-1157,85	-1151,7	-0,5	19,7%
5 PROIZVODI MINERALNOG PORJEKLA	3.045,2	2.813,2	-7,6	-1,53	1.091,9	949,2	-13,1	-1,70	-1953,30	-1864,0	-4,6	33,7%
6 PROIZVODI HEMUSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	1.475,4	1.565,6	6,1	0,59	531,6	604,5	13,7	0,87	-943,79	-961,1	1,8	38,6%
7 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	858,8	949,6	10,6	0,60	229,0	249,2	8,8	0,24	-629,79	-700,4	11,2	26,2%
8 KOŽA I KRZNO	426,1	482,3	13,2	0,37	170,8	147,2	-13,8	-0,28	-255,32	-335,2	31,3	30,5%
9 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	165,3	191,3	15,7	0,17	579,5	645,0	11,3	0,78	414,16	453,6	9,5	337,1%
10 CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	352,3	387,4	10,0	0,23	233,5	230,1	-1,4	-0,04	-118,80	-157,3	32,4	59,4%
11 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	827,3	986,2	19,2	1,05	371,4	425,2	14,5	0,64	-455,93	-560,9	23,0	43,1%
12 OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI OD KAMENNA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I	276,7	329,2	18,9	0,35	557,2	666,2	19,6	1,30	280,47	337,0	20,2	202,4%
13 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	12,5	13,9	11,1	0,01	36,2	12,9	-64,3	-0,28	23,62	-1,0	-104,3	92,7%
14 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	1.399,8	1.500,4	7,2	0,66	1.753,9	1.749,1	-0,3	-0,06	354,05	248,7	-29,7	116,6%
15 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	1.866,6	2.337,9	25,2	3,11	859,6	939,5	9,3	0,95	-1007,06	-1398,4	38,9	40,2%
16 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	936,7	1.037,9	10,8	0,67	260,4	299,9	15,2	0,47	-676,33	-737,9	9,1	28,9%
17 SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	181,2	192,9	6,4	0,08	17,1	17,2	1,1	0,00	-164,17	-175,7	7,0	8,9%
18 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	7,9	6,3	-20,3	-0,01	63,5	92,1	44,9	0,34	55,57	85,7	54,3	1454,6%
19 RAZNI PROIZVODI	305,0	350,2	14,8	0,30	898,5	944,4	5,1	0,55	593,53	594,2	0,1	269,7%
20 UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	0,5	0,4	-11,0	0,00	0,2	0,1	-59,6	0,00	-0,25	-0,3	30,9	21,0%
98 NERAZVRSTANO	0,0	0,0	-18,2	0,00	0,0	0,0	200,5	0,00	-0,04	0,0	-79,0	79,9%

Izvor: Centralna banka BiH

5. Strane direktne investicije u BiH

Prema revidiranim podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH strana direktna ulaganja (SDU) u trećem kvartalu iznose 132,82 miliona KM. Ukupna ulaganja u prva tri kvartala 2014. godine iznosila su 208,46 miliona KM što je više za 7,9 % nego u istom periodu u prošloj godini (prva tri kvartala 2013. godine).

Tabela 15: Ulaganja po kvartalima u 2012., 2013. i 2014. godini

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2012	-4,99	310,25	78,96	48,04
2013	98,51	67,17	27,57	94,52
2014	35,29	40,35	132,82	

Izvor: „MOFTER“

Glavna karakteristika ulaganja u ovome periodu je to da se preko 50% ulaganja odnosi na oblast proizvodnje i distribucije električne energije gdje je najveće ulaganje u firmu EFT-Rudnik i Termoelektrana Stanari d.o.o. Stanari u iznosu od 105,81 miliona KM.

Od događaja koji će imati utjecaja na strane direktne investicije, treba spomenuti da je 19.09.2014. godine agencija za ocjenu kreditnog rejtinga Standard & Poor's potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting B sa stabilnim izgledima.

Nakon rasprave na sjednici, Vijeće ministara je usvojilo slijedeće

ZAKLJUČKE

1. Iz svega navedenog u Informaciji, a posebno na osnovu ostalih raspoloživih podataka, može se zaključiti da su kretanja u bh. ekonomiji u 2014. godini bila pozitivnija u odnosu na prethodnu godinu, ipak je potrebno poduzeti mjere i aktivnosti koje će poboljšati stanje u ekonomiji BiH.
2. Vijeće ministara će poduzeti sve potrebne mjere i aktivnosti iz svoje nadležnosti na promociji i privlačenju investicija, podršci izvozu i zapošljavanju radi poboljšanja stanja u gospodarstvu u BiH.
3. Vijeće ministara je primilo Informaciju k znanju.